

arallegim

El Conan més bàrbar torna a empunyar l'espasa

ISRAEL PUNZANO

Conan va ser un dels personatges més populars al nostre país als anys 80, una de les èpoques d'or del còmic. La mítica sèrie *La espada salvatge de Conan* era un dels títols imprescindibles del moment, amb altres capçaleres d'èxit com *La Patrulla-X* de Chris Claremont. L'editorial Planeta celebra –amb el seu segell Forum– el 35è aniversari del primer número recuperant l'esperit d'aquella col·lecció amb la publicació en format grapa de la minisèrie *Conan el asesino*. Els números inclouen fins i tot un pòster central, com passava a la col·lecció vuitantera. Aquest exercici nostàlgic no pagaria la pena si el còmic no tingués cap interès, com sol passar amb tantes operacions comercials del món comiquer. Per sort, no és el cas: no cal tirar de records d'infància per gaudir de la seva lectura, tant pel guió de Cullen Bunn com pel dibuix de Sergio Dávila, tots dos excel·lents. Els autors reivindiquen un Conan clàssic, una versió del cimмери que continua blasfemant en nom del seu déu Crom i massacrant qualsevol guerrer que es creui en el seu camí intentant aturar-lo. En temps d'una revifalla de la fantasia heroica gràcies a la popularitat de *Joc de trons*, és tot un encert publicar en grapa les noves aventures d'un dels màxims exponents del gènere. Només és possible rendir-se i cridar: "Llarga vida a Conan!"

CONAN EL ASESINO
CULLEN BUNN
SERGIO DÁVILA
DARK HORSE / PLANETA CÒMIC
64 PÀG. / 4,20 €

GETTY

Salvar un gos per salvar la humanitat

MARINA ESPASA

Els gossos blancs eren uns gossos d'atac, normalment pastors alemanys, que la policia nord-americana havia ensinistrat perquè ataquessin només les persones de pell negra als Estats Units a la dècada dels 60. Una brutalitat admesa com una cosa normal. Romain Gary, l'escriptor francès que vivia a Hollywood amb l'estrella de cinema Jean Seberg, en va recollir un de perdut i el descobrint el va espaordir.

A partir d'aquell moment, i segurament marcat pels episodis de violència que veia al seu voltant i contagiats per la implicació de la seva dona en moviments com el dels Black

GOS BLANC
ROMAIN GARY
ANGLE EDITORIAL
TRADUCCIÓ DE JORDI MARTÍN LLORET
208 PÀG. / 16,90 €

Panthers, Gary va començar una croada per reeducar el gos: si havia estat possible convertir-lo en un assassí, havia de ser possible que des-aprenqués a ser-ho. El va deixar en mans d'un educador d'animals per al cinema, que el va acollir amb una llússor al fons dels ulls: era negre, i tenia un compte pendent amb aquells animals.

Un fresc sobre les revoltes

Cal dir que això només és el començament del llibre. Hi ha moltes més pàgines sense el gos que amb ell, és a dir, que no s'espanti (o no es decebi) qui es pensi que aquesta és una "història de gos". *Gos Blanc* és una mena de fresc sobre la revolta escrit per un humanista europeu que s'ho qüestiona tot: la revolta dels negres

pels drets civils als Estats Units, la dels estudiants nord-americans contra la Guerra del Vietnam i la dels estudiants francesos del cor del Vell Continent que van inventar la "revolució publicitària" del Maig del 68. Les cometes són de Gary, irònic i poc crèdul tota l'estona, cosa que és un contrapunt perfecte per a les tonelades d'idealisme naíf que podria contenir el que explica. Així, escenes com les de la reunió a casa de Gary Cooper d'una legió d'actors famosíssims de Hollywood esdevenen radiografies de la hipocresia blanca benpensant sobre "com salvar els pobres negres", de la qual Gary s'enriu per sota el nas i en fuig esperitat. Passejar-se per París amb tot de condecoracions militars a l'abric per provocar els estudiants idealistes és una altra manera que troba d'assenyalar les contradiccions inherents a qualsevol procés més o menys revolucionari que travessa una societat en un moment històric determinat. No li falta empatia, però és un descregut.

"No cal dir que un novel·lista s'equivoca amb més facilitat que cap altra persona amb la naturalesa dels éssers i de les coses, perquè ho imagina tot". Alerta amb aquesta frase, perquè podria ser que tot el que ens explica Gary sigui imaginat: els viatges sobtats a una illa del Pacífic, les converses amb una Jean Seberg que comença a perdre la raó de tant voler ajudar els que han tingut menys sort que ella, l'estira-i-arronsa amb el reeducador d'animals... Això no li treu validesa, tot al contrari. Un dels trets més literaris del llibre és, precisament, la insistència de l'autor en el fet que només pot viure sent novel·lista les vint-i-quatre hores del dia: observant-ho tot. Sense deixar de ser autocrític: "Quan escrius un llibre sobre l'horror de la guerra, no denuncies l'horror, sinó que te'n desfàs". De tant en tant, com per exemple quan arriba a París en ple Maig del 68, té esperança en la naturalesa humana, encara que es lamenta per una lluita permanent: "aquesta set de puresa i d'autenticitat absolutes [...] et tanca a l'interior del teu petit regne del Jo i impedeix totes les unions". Què és més important, un gos o la massa? Vivim dies que semblen retratats en aquest llibre.

La vastitud d'una miniatura

PERE ANTONI PONS

Tota una vida, de Robert Seethaler (Viena, 1966), és una novel·la breu, clara i senzilla. Conta, en estil indirecte lliure, sense escarafalls formals i seguint gairebé en tot moment l'ordre cronològic, la vida sencera d'Andreas Egger, des que va arribar, orfe i molt petit, a un poble remot de les muntanyes austríaques, fins a la seva mort, ja vell i desferrat del curs del món. Entre el principi i el final –tant del llibre com de la vida del protagonista–, el que veiem –el que ens explica l'autor– és la vida entesa com una successió de rutines, de tristesses i d'alegries, d'accidents, de

sorpreses, de morts, de feines, d'imprevistos, d'expectatives i de nostàlgies, de transformacions íntimes i d'adaptacions a les constants transformacions de l'entorn.

Resumit així, pot semblar que *Tota una vida* és una novel·la emotiva, però modesta i simplement correcta; en realitat, és una miniatura preciosa i paradoxalment vastíssima, d'una riquesa anímica i una profunditat de sentit notables. El seu mèrit més vistós és oferir una potent panoràmica existencial només a partir de detalls, de situacions quotidianes i de coses concretes.

Conformitat i resignació

Nat a finals del segle XIX en unes condicions adverses –l'orfenesa,

TOTA UNA VIDA
ROBERT SEETHALER
LA CAMPANA / SALAMANDRA
TRADUCCIÓ DE MARIONA GRATACÒS
160 PÀG. / 15 €

els maltractaments del ramader que el cria, el clima dur i la quotidianitat exigent de l'indret on viu–, la característica més definidora de la personalitat d'Andreas Egger, aquella que marca el to i el sentit de la novel·la, és la conformitat amb què va entomant tot allò que la vida li posa al davant. És una conformitat que, quan el que li passa és bo –la Marie, l'amor de la seva vida–, el fa reaccionar amb una gratitud primària però autèntica i, quan el que li passa és dolent –la mort prematura de la Marie, l'estada d'anys en un camp de presoners rus en acabar la Segona Guerra Mundial–, el fa actuar amb una resignació més resistent que no pas atemorida. També és

aquesta conformitat natural el que fa que, sense deixar de ser un rústec reconciliat amb el paisatge hostil i portentós que l'envolta, s'adapti a la transformació que pateixen les seves valls i muntanyes, que passen de ser feréstegues a convertir-se en un profitós reclam turístic.

Gràcies a la traducció de Mariona Gratacòs, podem apreciar bé la prosa neta i plàstica de Robert Seethaler, amb la qual construeix escenes significatives i diàlegs làcònics i intel·ligents. El resultat és una novel·la crua però no truculenta, dolça sense caure en la mel·liferitat, dramàtica sense èmfasi i sàvia sense subratllats petulants.